

WSTĘP

W niniejszym opracowaniu przedstawiono aktualne rozwiązania w skali makro i mikro, dotyczące głównie otoczenia finansowego przedsiębiorstw o różnej wielkości, a również formie prawnej.

Rozważania rozpoczęto od dominującego we wszystkich gospodarkach sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Ich rola w transformujących się krajach dla kreowania nowych miejsc pracy, wzrostu przedsiębiorczości oraz innowacyjności wymaga specyficznego wspomagania finansowego ze środków publicznych krajowych i unijnych. Stąd w artykułach z tej problematyki zwrócono uwagę na rozwiązania w tym zakresie w krajach Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski, wskazując na występujące bariery – głównie finansowe – dla tworzenia, kontynuacji działania i rozwoju tego segmentu przedsiębiorstw.

Niezmiernie interesujące dla Polski jest obecnie zjawisko asymetryczności absorpcji kredytowej w ogóle w stosunku do ożywionej gospodarki.

Następny obszar zainteresowań dotyczy szczególnie dużych przedsiębiorstw, w tym notowanych na giełdzie. Są one zainteresowane instrumentami finansowymi różnych segmentów rynku finansowego. W zaprezentowanych artykułach zwrócono uwagę na papiery komercyjne oraz obligacje i kontrakty terminowe *futures*.

Segment tej grupy przedsiębiorstw przeżywa okres ewolucji nie tylko w sprawozdawczości finansowej, ale również oczekuje się od niej raportów, uwzględniających społeczną odpowiedzialność wobec otoczenia. Jest to zarazem wyzwanie dla polskich przedsiębiorstw.

Zjawiskiem niezwykle istotnym, także w Polsce, jest postępujący proces fuzji i przejęć przedsiębiorstw. Wiążą się z nim dylematy dotyczące określenia miary opłacalności tego typu transakcji. Niepewność w tym zakresie może ograniczyć działania konsolidacyjne.

Ponieważ rozwiązania, prowadzone przez badaczy niemieckich co do kredytowania przedsiębiorstw według Nowej Umowy Kapitałowej, budzą pewne kontrowersje, toteż powinny być one tematem szerszej dyskusji również w Polsce.

Wewnętrzna polityka przedsiębiorstwa, dotycząca podziału wyniku finansowego – mimo że doczekała się wielu opracowań – ciągle jest podstawą dyskusji w gronie badaczy z różnych dziedzin finansów i bankowości. Stąd przy ustalaniu poziomu dywidendy rozpatruje się różne jej powiązania, m. in.

z wysokością ceny akcji, a również z pozycją rynkową spółki. Z problematyką tą wiąże się też kwestia odroczenia wypłat dywidendy w kontekście kosztu kapitału własnego spółki. Należy również zwrócić uwagę na amortyzację jako specyficzną kategorię ekonomiczno-finansową przedsiębiorstwa. Stąd istotne są badania, dotyczące sposobu i kierunku oddziaływania amortyzacyjnej osłony podatkowej na wynik finansowy i korzyści dla właścicieli.

W prezentowanych artykułach poruszono również problematykę, związaną z przeciwdziałaniem wykorzystywania przez polskie podmioty gospodarcze rajów podatkowych. Rozwiązania regulacyjne w tej dziedzinie nie są zadowalające.

Korzystne warunki inwestycyjne stwarzają w Polsce specjalne strefy ekonomiczne, chociaż kontrowersje, co do ich koncepcji działania, są przedmiotem wielu sporów (ostatnio przy akcesji Polski do Unii Europejskiej).

Specyficzny cel działania w stosunku do prezentowanych segmentów przedsiębiorstw mają firmy ubezpieczeniowe, przy czym ich rola ogranicza się nie tylko do działalności ubezpieczeniowej, ale również inwestycyjnej.

Uwagę należy zwrócić na rozwój spółdzielczości w krajach transformujących swoją gospodarkę, związany z tempem zmian ekonomiczno-społecznych.

Bożena Mikołajczyk